

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Elazığ 2 No'lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda tutulan, Kuzey Doğu Suriye'nin Minbic kentinden olan tutsak Omar Cuma Salih'in 7 Temmuz tarihinde gerçekleştirilen koğuş araması sırasında kötü muameleye maruz kaldığına ilişkin görüntüler kamuoyuna yansımıştır. Söz konusu görüntülerde, arama sırasında başgardiyandan tutsaklara yönelik tehdit içeren ifadelerin kullanıldığı, koğuşun dağıtıldığı, eşyalara zarar verildiği ve Salih'in kameranın görüş alanı dışında kalan koğuşun asma katına çıkarıldığı görülmektedir.

Görüntülerin başında Salih'in yüzünde herhangi bir darp izine rastlanmazken, görüntü sonunda yüzünde belirgin şişlik ve morlukların olduğu dikkat çekmektedir. Görüntülerde, üst katta yaşananlara ilişkin görüntü kaydının sınırlı kaldığı, kamera açıları değiştirilerek olayların tamamının kesintisiz biçimde kayda yansımadağı anlaşılmaktadır. Bu durum, ceza infaz kurumlarında kamera sistemlerinin işleyişi ve görüntü kayıtlarının bütünlüğü açısından açıklığa kavuşturulması gereken hususların bulunduğunu göstermektedir.

Olayla ilgili olarak Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından talep edilen ve 28 Temmuz tarihinde hazırlanan bilirkişi raporunda; arama sırasında infaz koruma memurlarının bağırdağı, tehdit içeren ifadelerin kullanıldığı, Salih'in canının yandığını ifade eden seslerinin duyulduğu, ancak üst katta yaşananların görüntüye yansımadağı belirtilmiş; bu sesler ve görüntülerin birlikte değerlendirilmesi sonucunda kötü muameleye ilişkin bir izlenim edinildiği kanaatine yer verilmiştir.

Salih'in 16 Aralık tarihinde verdiği savcılık ifadesinde ise, başgardiyandan koğuşun asma katına çıkarıldığı, burada kendisine fiziksel müdahalede bulunulduğu, çenesinin sıkılması sonucu ağzından kan geldiği, diğer bazı görevlilerin ise bu sırada kendisini tuttukları yönünde beyanları yer almaktadır. Ayrıca olay sonrasında, yaşananları anlatması halinde yeniden benzer uygulamalarla karşılaşabileceği yönünde sözler söylendiğini ifade etmiştir. Bu beyanlar, ceza infaz kurumlarında tutsakların şikayet mekanizmalarına erişimi ve bu mekanizmaları özgürce kullanabilme koşullarının ayrıca değerlendirilmesi gereğine işaret etmektedir.

Anayasa'nın 17'nci maddesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi uyarınca, işkence ve kötü muamele mutlak biçimde yasaktır. Ceza infaz kurumları, bu yasağın en sıkı şekilde uygulanması gereken alanlar olup, her türlü iddia ve bulgunun etkin, tarafsız ve

şeffaf biçimde incelenmesi devletin yükümlülüğüdür. Kamuoyuna yansıyan görüntüler, bilirkişi raporu ve tutsak beyanları birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu olayın tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması, sorumluluk alanlarının netleştirilmesi ve benzer durumların önlenmesine yönelik tedbirlerin ortaya konulması zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- Elazığ 2 No'lu Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 7 Temmuz tarihinde gerçekleştirilen arama sırasında Omer Cuma Salih'in maruz kaldığını beyan ettiği kötü muameleye ilişkin olarak Bakanlığınızca herhangi bir idari veya adli inceleme başlatılmış mıdır?
- 2- Olayda görev alan infaz koruma memurları ve başgardıyan hakkında yürütülen bir disiplin süreci bulunmakta mıdır; bulunuyorsa bu sürecin mevcut aşaması nedir?
- 3- Olay gününe ait kamera kayıtlarının tamamı muhafaza altına alınmış mıdır; bu kayıtlarda teknik kesinti, görüntü kaybı veya açı değişikliği bulunup bulunmadığına dair bir inceleme yapılmış mıdır?
- 4- Bilirkişi raporunda yer alan değerlendirmeler doğrultusunda, olayın tüm yönleriyle aydınlatılması amacıyla ek bir uzman incelemesi ya da idari denetim yapılması gündeme alınmış mıdır?
- 5- Olay sonrasında Omer Cuma Salih'in sağlık durumuna ilişkin herhangi bir tıbbi değerlendirme yapılmış mıdır; yapılmışsa sonuçları nelerdir?
- 6- Salih'in can güvenliğinin sağlanması ve şikayet hakkını baskı altında kalmadan kullanabilmesi amacıyla cezaevi yönetimi tarafından alınmış herhangi bir idari tedbir bulunmakta mıdır?
- 7- Elazığ 2 No'lu Ceza İnfaz Kurumunda arama uygulamaları, kamera sistemlerinin işleyişi ve personel pratiklerine ilişkin olarak Bakanlığınızca son dönemde herhangi bir idari denetim gerçekleştirilmiş midir?
- 8- Ceza infaz kurumlarında arama sırasında fiziksel müdahale sınırlarına ve personelin yetki alanına ilişkin olarak infaz koruma memurlarına yönelik hangi eğitimler verilmektedir?
- 9- Son beş yıl içerisinde Elazığ 2 No'lu Ceza İnfaz Kurumunda infaz koruma memurları hakkında kötü muamele iddiasıyla kaç şikayet yapılmış, bu şikayetlerin kaç idari veya adli incelemeye konu edilmiştir?
- 10- Bakanlığınız, ceza infaz kurumlarında benzer iddiaların tekrarını önlemek amacıyla kamera kayıtlarının güvenilirliği, arama uygulamaları ve personel denetimi konusunda ne tür ek önlemler almayı planlamaktadır?